

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

תוכן

- א. האשה שנדררה בנזיר ונטמאת ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף.....1
- ב. מפני שציער עצמו מן היין נקרא חוטא ... המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה 1
- ג. האשה שנדררה בנזיר ושמעה הבריתה ואמרה ואני ובא בעלה של ראשונה והפר לה היא מותרת והבריתה אסורה ... בעל מיגז גיזו.....4
- ד. אם אמרה לה הריני כמותיך שתיהן מותרות.....5
- ה. הרי עלי כבשר זבח שלמים מהו כי מתפיש איניש בעיקרא מתפיש.....5
- ו. אמרה לה הריני נזירה בעיקביך מהו הריני בעיקביך בכולא מילתא ושריא או דלמא כמיקמי דליפר לה בעלה ואסירא.....5
- ז. הריני נזיר ואת ואמרה אמן שניהם אסורין ואם לאו שניהם מותרין מפני שתלה נדרו בנדרה ... דקאמר לה הריני נזיר ואת דקא תלי נדרו בנדרה.....6

דף כב.

א. האשה שנדררה בנזיר ונטמאת ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף

כבר התבאר במסכת נדרים דף פג. שהאשה¹ שנדררה בנזיר ונטמאת בתוך ימי נזירות, ואחר כך שמע בעלה והפר לה, הרי זו מביאה קרבן טומאה².

ב. מפני שציער עצמו מן היין נקרא חוטא ... המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה

¹ רמב"ם הלכות נזירות פרק ט הלכה יא

² דין זה לא נמצא מפורש, ואדרבא בגמ' דידן וכן תניא בנזיר [כ"ב א] האשה שנדררה בנזיר ונטמאת ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף. אמנם בגמרא שם אומר ואי ס"ד מיגז גיזו תיתי גמי עולת העוף ע"ש ואנן הא קיי"ל מיגז גיזו וממילא נשמע מינה דחייבת בקרבן טומאה [מל"מ], ומסתימת לשון הרמב"ם מבואר דחייבת בכל קרבן טומאה והיינו גם באשם, וכ"כ התוס' שם. אבל המפרש כתב שם דמאשם פטורה דהאשם הוא כשנכנס הנזיר אח"כ לימי טהרה, אבל היא שבעלה הפר לה א"צ אשם ע"ש. ופשוט הוא דבהתרת חכם פטור מקרבן טומאה כיון שעוקר הנדר מעיקרו. ערוך השולחן העתיד שם סעיף ט

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

כבר התבאר לעיל דף ג. שהאומר³ הריני נוזר אם אעשה כך וכך, או אם לא אעשה וכיוצא בזה, הרי זה רשע ונקרא חוטא, ונזירות כזו מנזירות רשעים הוא. שהנזירות אינו בלב שלם⁴, ואח"כ מתחרטין ועושין זה בלי ישוב ודעת.

אבל הנודר לה' דרך קדושה, בישוב ודעת כדי להתגבר על יצרו הרע ועושה לשם שמים הרי זה נאה ומשובח ועל זה נאמר (במדבר ו פסוק ז – ח) נִזְרֶיךָ אֱלֹהֶיךָ עַל רֵאשׁוֹ וְגו' קָדֵשׁ הוּא לְה', ושקלו הכתוב כנביא שנאמר (עמוס פרק ב פסוק יא) וְאֶקִּים מִבְּנֵיכֶם לְנָבִיאִים וּמִבְּחֹרֵיכֶם לְנָזִירִים וְגו'.

ובמסכת נדרים דף עז. התבאר שלא יהא אדם⁵ רגיל בנדרים וכל שכן שבועות⁶, שלא יבא למעול בהם. ולא עוד אלא אפילו הנודר או נשבע ומקיימו נקרא רשע ונקרא חוטא, נקרא רשע דילפינן גזירה שוה חדלה חדלה, כתיב הכא (דברים כג פסוק כג) וְכִי תִּחְדַּל לְנָדֹר לֹא יִהְיֶה בְךָ חֲטָא, וכתיב התם (איוב ג פסוק יז) שָׁם רָשָׁעִים חָדְלוּ רִגְזוּ מֵהַ חֲדֵלָה דִּהְתָּם בְּרָשָׁעִים מִיִּירֵי אִף חֲדֵלָה דִּהְכָא, כלומר שלא תחדל לנודר אלא תדור ואינך מבקש להתירו⁷ הוא נקרא רשע מיד שנודר אף על פי שמקיימו, ונקרא חוטא, דמדכתיב וכי תחדל לנודר לא יהיה בך חטא, משמע הא לא חדלת אלא נדרת על אף שמבקש פתח ואינך מוצא, יהיה בך חטא כל זמן שהנדר עליך⁸.

³ רמב"ם הלכות נזירות פרק י הלכה יד

⁴ ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן א סעיף ג

⁵ שו"ע ונו"כ רג א ב

⁶ מהריק"ש בערך לחם שם

⁷ ט"ז שם א

⁸ ט"ז שם

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

וכבר התבאר שם דף כב. שאמרו חכמים ז"ל שכל הנודר⁹ הרי הוא כאילו בנה במה בשעת איסור הבמות¹⁰, והמקיימו כלומר שאינו נשאל עליו, הרי הוא כאילו הקריב עליו קרבן¹¹. ולפיכך טוב יותר שישאל לחכם על נדרו¹².

במה דברים אמורים בשאר נדרים, אבל נדרי הקדש וצדקה מצוה לקיימן, וכן אמר דוד עליו השלום (תהלים קטז פסוק יד) נְדָרֵי לַה' אֲשֶׁלֶם נְגִדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ, ולא ישאל עליהם אלא מדוחק.

וכן שבועה לא ישאל עליה אלא מדוחק, דשבועה חמורה היא¹³ דכתיב בה (שמות כ פסוק ז) כִּי לֹא יִנְקֶה ה' אֶת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לְשׂוֹא.

ולכתחלה¹⁴ צריך לזהר שלא ידור שום דבר, ואפילו צדקה אין טוב לידור אלא אם ישנו בידו יתן מיד, ואם לאו לא ידור מקודם עד שיהיה לו ויתן בלא נדר הקודם. ואם הציבור עושים פסיקה לצדקה ומוכרח ג"כ לפסוק עמהם עתה דווקא לבלי יהא כפורש מן הצבור, יאמר בלי נדר ויאמר כן בפירוש שאם פוסק סתם הוי נדר.

אולם בעת צרה מותר ומצוה לנדור, כשם שמצוה להתפלל לד' בעת צרה, אך אין זה מצוה וחובה כשאר מצות.

וכבר התבאר במסכת נדרים דף י. שהיושב בתענית¹⁵, משום תשובה על עונות שאדם דש בעקביו, אם יכול לסבול התענית נקרא קדוש שמתוך כך מתמרקין עונותיו בשביל שמתענה¹⁶, ואם לאו, כגון שאינו בריא וחזק, נקרא חוטא על שמחליש כוחותיו¹⁷.

⁹ שו"ע ונו"כ שם ג

¹⁰ המשילו שניהם זה לזה, שהנודר מעלה על דעתו שעושה מצוה, שחושב בדעתו כיון שמצינו בתורה שאסרה עלינו הרבה דברים שמע מינה דניחא ליה לקודשא בריך הוא שיאסור האדם על נפשו כמה דברים, ואומר אם כן כל המרבה לאסור על עצמו אפילו דברים המותרים הרי זה משובת, ולכך הוא נודר ואוסר דבר על עצמו. וכן הבונה במה בחוץ להקריב עליה קרבן, חושב בדעתו שעושה מצוה, שכיון שצוה הקדוש ברוך הוא להקריב קרבנות בפנים הוא רוצה להוסיף עליהם להקריב קרבנות אפילו בחוץ, לכך אמרו ז"ל שזה טועה הוא, דהא חזינן שהתורה צותה עלינו הרבה מצות להביא כמה קרבנות בפנים, ואף על פי כן אסרה עלינו לבנות במה להקריב עליה קרבן בחוץ. הכא נמי נהי דרחמנא אסרה עלינו כמה דברים, כי מוסיף איהו לאסור על עצמו יותר ממה שאסרה התורה, פשע, ועל דרך אמרם ז"ל גם כן במקום אחר (ירושלמי נדרים פ"ט ה"א) לא דיך במה שאסרה התורה אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים. לבוש שם מהר"ן ועיין בית הלל שם.

¹¹ וחייב משום שחומי חוץ, הכי נמי אין קיום נדרו רצונו לפניו יתברך אלא טוב לו יותר שישאל עליו שמא לא יוכל לקיימו כראוי ויבא לידי מכשול.

¹² ונראה לי דלענין לכתחלה לנדור נהגו דלא לנדור, אבל אם כבר נדרו נהגין שלא למחות ולגעור במי שנדר שיתיר את נדרו מכה כל המקיימו וכו', והטעם, מאחר שכתב רב אלפס והגאון מר יהודאי שלא להתיר אף נדר, אף על גב שלדינא דגמרא מצוה לשאול, אבל אחר כך בימי הגאונים החמירו שלא להתיר, לכן אנו בזמן הזה מתירין נדרים ושבועות כשירצה הנודר, והוא כמו פשר דבר, כן נראה לי ליישב מנהג העולם, וקל להבין. בית הלל שם

¹³ ויש גאונים הסבורים שלשבועה לא מועיל התרה. מ"ז שם אך בלבוש כתב רק כשנשבע על איזה דבר מצוה

¹⁴ ערוה"ש שם ו - ה

¹⁵ שו"ע ונו"כ או"ח תקעא א

¹⁶ מ"ב שם א

¹⁷ מ"ב שם ב

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

וכתבו ספרי המוסר שאם באמצע אכילתו בעוד שהוא מתאוה לאכול מושך ידו ממנו, זה נחשב ג"כ לסיגוף ומתכפרים עונותיו¹⁸.

וכשאדם רוצה להתנדב תענית טוב יותר שיקבל תענית מן הדבור, ממנה שיקבל עליו מן האכילה, כי ממנו לא יהיה לו נזק לא בגופו ולא בנשמתו ולא יחלש עי"ז¹⁹.

אולם על עונות הידועים²⁰ המבואר ברוקח ובכתבי האר"י כמה ימים צריך להתענות עליהם בזה צריך להתענות.

מי שריבוי הצומות²¹ מזיק לו שאפשר שיבוא לידי חולי או מיחוש ח"ו כמו בדורותינו אלה, אסור לו להרבות בתעניות אפילו על כריתות ומיתות ב"ד ומכל שכן על מצות עשה ולא תעשה, שאין בהם כרת אלא כפי אשר ישער נפשו שודאי לא יזיק לו כלל, אלא מה תקנתו כדכתיב (דניאל ד פסוק כד) וְחֻטְאָךְ בְּצַדְקָה פָּרַק וגו', ליתן בעד כל יום תענית של תשובה ערך סעודתו לאותו יום²², והעשיר יוסיף לפי עשרו וכו' כפי המפורש בתיקוני התשובה להאר"י ז"ל סך התעניות שעליו להתענות הכל יפדה בצדקה.

ג. האשה שנדרה בנוזר ושמעה חבירתה ואמרה ואני זבא

בעלה של ראשונה והפר לה היא מותרת וחבירתה אסורה

... בעל מיגז גיז

כבר התבאר לעיל דף כא. שאין הבעל עוקר הנדר מעיקרו אלא הרי הוא מפירו מכאן ולהבא²³, ולפיכך האשה²⁴ שנדרה או נזרה והתפיש אחר בנדרה, או בנזירותה, כגון שאמר ואני וכדומה, או שאסרה עליה כבר בנדר ואחר התפיש בו, והפר לה הבעל או האב, היא מותרת והמתפיש בה אסור,

¹⁸ מ"ב שם

¹⁹ וכעין זה כתב הגר"א באגרתו שצריך האדם לייסר עצמו לא בתענית וסיגופים כ"א ברסן פיו ובתאותיו וזהו התשובה וכו' מ"ב שם

²⁰ מ"ב שם א

²¹ התניא באיגרת התשובה פ"ג

²² כה"ח סקנ"ב עפ"י סי' יפה ללב, שו"ת דברי יואל או"ח סי' ל' ועיין בשערי הלכה ומנהג ח"ב סי' רל"ה.

²³ ואע"פ שהרמב"ם כתב הלכות נדרים פרק יג הלכה הלכה ב "וכיצד מפר אומר מופר או בטל או אין נדר זה כלום וכיצא בדברים שענינם עקירת הנדר מעיקרו", וכן הוא לשון המחבר שם סעיף לז "בדברים שענינם עקירת הנדר מעיקרו, בין בפניה בין שלא בפניה". הוא משום דמה שיש כח ביד הבעל להפר דהיינו משעת הפרה ואילך מפר אותו מעיקרו ולפיכך צריך לשון הפרה וביטול ולא לשון התרה כחכם, ועקירת נדר שהזכיר רבינו גבי בעל היינו שחל הנדר והבעל בהפרתו עוקרו ומבטלו, רדב"ז שם טו וכס"מ שם ב מובא בש"ך שם סד.

²⁴ שו"ע ונו"כ יו"ד רלד נא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

שאין הבעל והאב עוקרים הנדר מעיקרו כמו החכם, לפיכך מה שהפר הפר, והתפיסה קיימת.

ד. אם אמרה לה הריני כמותיך שתיהן מותרות

י"א²⁵ שהאשה שנדרה או נזרה והתפס אחר בנדרה, או בנזירותה בכך שאמר לה הריני כמותך והפר לה הבעל שתיהן מותרין. וי"א²⁶ שגם מה שהפר מופר והתפיסה קיימת והאשה מותרת, והמתפס אסור.

דף כב:

ה. הרי עלי כבשר זבח שלמים מהו כי מתפס איניש בעיקרא

מתפס

כבר התבאר במסכת נדרים דף יא: שאם היה לפניו בשר קדש²⁷ אפילו היה בשר שלמים אחר זריקת דמים שהוא מותר לזרים ואמר הרי הן עלי כבשר זה, הרי אלו אסורין, שלא התפס אלא בעיקרו שהיה אסור²⁸.

ו. אמרה לה הריני נזירה בעיקביך מהו הריני בעיקביך

בנזלא מילתא ושריא או דלמא כמיקמי דליפר לה בעלה

ואסירא

²⁵ תוספות בסוגיין ד"ה תא שמע וז"ל "ואומר ר"י דהכי איתא בתוספתא (פ"ג) ולא נתכוונתי להיות אלא כמותיך שתיהן מותרות אם אמרה הכי משום דמשמע ליה לר"ש דהכי קאמרה לה אם סופך שתהיה מותרת לא יחול עלי נזירות כל עיקר ור"ש לא בא לפלוני על מלתא דת"ק אלא להוסיף עליה וגם ת"ק מודה ליה ואומר מהר"ף נ"ע דלר"ש אפי' ואני לבד מפרשינן למילתא הכי כאילו אמרה בפ"י לא [נתכוונתי] אלא להיות [כמותיך] ובהא פליגי רבנן ור"ש".

²⁶ משנה למלך שם הלכה טו בדעת הרמב"ם

²⁷ רמב"ם הלכות נדרים פרק א הלכה טו

²⁸ ובעיין לא נפשטה ונקמינן לחומרא דאיסור תורה הוא ובעיקרו קא מתפס ואסור. והרמב"ן כתב דאע"ג דלא נפשטה הכא נפשטה ממקום אחר דבהיתרא קא מתפס ואין זה דעת רבינו אלא לחומרא נקמינן. רדב"ז שם ועיין בנו"כ שם

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

האשה שנדררה או נזרה והתפיש אחר בנדרה, או בניזירותה בכך שאמר לה הריני בעיקביך והפר לה הבעל, מה שהפר מופר²⁹ והתפיסה קיימת, והאשה מותרת והמתפיש אסור.

ז. הריני נזיר ואת ואמרה אמן שניהם אסורין ואם לאו שניהם מותרין מפני שתלה נדרו בנדרה ... דקאמר לה הריני נזיר ואת דקא תלי נדרו בנדרה

לעיל דף כ: התבאר שאם נדר לעצמו³⁰ והדירה כמותו, וגמר בלבו להדירה ואמרה אמן, אין לך קיום גדול מזה, ושוב אינו יכול להפר³¹.

כיצד, אמר לה הריני נזיר ואת, כלומר ואת נזירה כמותי, ואמרה אמן, אינו יכול להפר לה שאין לך קיום גדול מזה.

---

²⁹ משנה למלך שם הלכה טו תמה בדעת הרמב"ם אמאי לא הזכירו הא בעיא דלא איפשיטא הוא, אולם לכאורה כיון שבהרי הן עלי כבשר שלמים נקטינן לחומרא א"כ ה"ה הכא, ואף לתוס' שהריני כמותך מותרים שתיהם, הכא הא לא איפשיטא. ועיין מרכבת המשנה שם "ופשוט הוא דרבנו מפרש הבעיא הריני בעקביך אזדא אליבא דר"ש דס"ל כמותך שתיהן מותרות ד"ל בעקביך גרע דה"ק כמקמי דליפר לה בעלה ולדידן דקיי"ל דאפי' כמותך חברתה אסורה כ"ש בעקביך".

³⁰ שו"ע ונו"כ שם נד

³¹ ולהלן דף כג. מבואר שאם נדר לעצמו והדירה דרך שאלה מה בלבה, כגון שאמר לה התרצי בנדר זה להיות כמותי או לא ואמרה אמן, הרי זה מפר לה, שאין השאלה קיום אלא לדעת מה בלבה.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>